

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

LT

Kalba

Briuselis, 2014 m. lapkričio 12 d.
ECA/14/52

Europos Audito Rūmų pirmininko Vítor Caldeira kalba

2013 m. metinių ataskaitų pristatymas

Europos Parlamento plenarinėje sesijoje

Briuselis, 2014 m. lapkričio 12 d.

Autentiškas tik sakomas tekstas

Pirmenybė teikiama sakytinei versijai

ECA Press

Damijan Fišer – Atstovas spaudai

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

Tel. (+352) 4398 45410 Mob. tel. (+352) 621 55 22 24

E. paštas: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Gerbiamas pirmininke Martin Schultz,

Gerbiami Europos Parlamento nariai,

Gerbiama Komisijos pirmininko pavaduotoja p. Georgieva,

Man didelė garbė šioje Europos Parlamento plenarinėje sesijoje pristatyti 2013 finansinių metų Audito Rūmų metinę ataskaitą.

Europoje šiuo metu vyksta svarbūs pokyčiai. Naujoji Europos Komisija sprendžia daug svarbių uždavinių.

Vienas jų – pagerinti ES biudžeto valdymą. Šis uždavinys susideda iš trijų pagrindinių elementų: turimų pinigų panaudojimo, atitikties ES finansinėms taisyklėms užtikrinimo bei vertingų ir piliečiams matomų rezultatų pasiekimo.

Gerbiami nariai,

Prasidėjus šiam naujam išlaidų laikotarpiui Audito Rūmų metinėje ataskaitoje teigiama, kad apskritai ES finansų valdymas dar nėra pakankamai geras.

Kalbant apie **ES biudžeto lėšų panaudojimą**, 2013 m. iš ES biudžeto buvo atlikta mokėjimų, kurių vertė – daugiau kaip 148 milijardai eurų, taigi buvo beveik pasiekta 99 % šiems metams numatytų išteklių maksimali riba.

Audito Rūmai daro išvadą, kad 2013 m. šios operacijos buvo tinkamai įrašytos į apskaitą, o tai reiškia, kad kaip ir kiekvienais metais nuo pat 2007 m. mes patvirtinome palankią audito nuomonę dėl ES finansinių ataskaitų patikimumo.

Tačiau leiskite man pridurti keletą žodžių ir jus įspėti dėl **ES pinigų srautų valdymo**.

Nepaisant aukšto mokėjimų lygio neįvykdytų finansinių įsipareigojimų suma išaugo dar 9 milijardais eurų ir 2013 m. pabaigoje sudarė 322 milijardus eurų.

Tai ženklas, kad ES pinigų srautams daromas vis didesnis spaudimas. Šiame kontekste svarbu, kad Komisija, rengdama atitinkamas pinigų srautų prognozes, numatytų galimą lėšų trūkumą įgyvendinant ES programas.

Tuo pat metu Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai stengtis užtikrinti, jog išankstinės investicijos iš ES biudžeto atspindėtų realiuosius pinigų srautų poreikius. Pavyzdžiui, remiantis naujausiais Komisijos duomenimis, iki 2013 m. pabaigos galutinius naudos gavėjus iš tikrųjų pasiekė mažiau kaip pusė nuo 2007 m. **finansų inžinerijos priemonėms** išmokėtos 14 milijardų eurų sumos.

Gerbiami nariai,

ES biudžeto lėšos leidžiamos, bet pernelyg daug mokėjimų vis dar **neatitinka taisyklių**.

Audito Rūmai vertina, kad bendras 2013 m. mokėjimų klaidų lygis yra 4,7 %, palyginti su 4,8 % 2012 m. Šis lygis yra gerokai didesnis už 2 % reikšmingumo ribą: taip buvo visais metais nuo tada, kai Audito Rūmai pradėjo audituoti ES finansines ataskaitas.

2013 m. visos išlaidų sritys buvo paveiktos reikšmingo klaidų lygio. Vienintelė išimtis buvo 10,6 milijardo eurų suma, kurią ES išleido savo pačios administracinėms reikmėms.

Audito Rūmai vertina, kad klaidų lygis yra didesnis 80 % ES lėšų, už kurių valdymą Komisija atsakomybe dalijasi su valstybėmis narėmis, atveju: jis sudarė 5,2 %, palyginti su 3,7 % kitose srityse, kurias Komisija daugiausiai valdo tiesiogiai.

Audito Rūmai nustatė, kad Komisijos ir nacionalinių institucijų taisomieji veiksmai padeda išlaikyti žemą bendrą klaidų lygį, tačiau taikant esamus mechanizmus galėtų būti padaryta daug daugiau, kad visų pirma būtų užkirstas kelias klaidoms.

Pavyzdžiui, Audito Rūmų kaimo plėtros srityje nustatytas klaidų lygis iš esmės galėjo būti sumažintas nuo 6,7 % iki 2,0 %, jei nacionalinės institucijos prieš Komisijai pateikdamos prašymą dėl išlaidų kompensavimo būtų pasinaudojusios visa savo turima informacija.

Pagrindiniai klaidų šaltiniai, kuriuos nacionalinės institucijos turėtų stebėti, – tai prašymai finansuoti netinkamas išlaidas, rimti viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimai ir neteisingos žemės ūkio paskirties plotų deklaracijos.

Audito Rūmų nuomone, Komisija ir valstybių narių institucijos turėtų pirmiausia visą savo dėmesį skirti dėl šių priežasčių atsirandančių klaidų užkardymui, o tada – jų aptikimui ir ištaisymui dar ir todėl, kad dėl tokių klaidų taip pat iškyla rizika ES išlaidų efektyvumui ir veiksmingumui.

Gerbiami nariai,

2007–2013 m. programavimo laikotarpiu ES lėšų valdytojai visų pirma atsižvelgė į poreikį išleisti turimus pinigus, po to – į būtinybę atitikti taisykles ir tik tada, tačiau palyginti nedaugeliu atvejų, – į **rezultatų pasiekimą**.

Tai atspindi pagrindinį ES biudžeto valdymo taisyklių ypatumą. Pareigūnai valstybių narių ir ES lygmeniu patiria didžiulį spaudimą leisti lėšas, nes kitaip jie gali netekti finansavimo, tačiau jiems nesuteikiamos lygiavertės paskatos naudojant lėšas siekti rezultatų.

Ši padėtis turi keistis. Mūsų metinėje ataskaitoje pateikta daug pavyzdžių iš 19 Audito Rūmų 2013 m. priimtų specialiųjų ataskaitų siekiant parodyti, kaip skyrus daugiau dėmesio rezultatams galima pagerinti veiklos rezultatus.

Į tai atsižvelgdami Audito Rūmai palankiai vertina Komisijos iniciatyvas, skatinančias nuo išlaidų kultūros pereiti prie veiksmingumo puoselėjimo kultūros.

Audito Rūmų nuomone, siekiant tokią kultūrą sukurti reikės:

- Pirma, ES ir nacionaliniu lygmeniu prisiimti tvirtą įsipareigojimą siekti geriausių įmanomų rezultatų turint tik nedaug ES lėšų.
- Antra, nustatyti tinkamus su siektiniais rezultatais susijusius tikslus ir teikti patikimą informaciją apie pažangą, padarytą siekiant šių tikslų; ir
- Trečia – o tai ir yra svarbiausia – sukurti tinkamas paskatas siekiant atlyginti už gerus darbo rezultatus ir imtis sankcijų tais atvejais, jei gaunami prasti rezultatai.

Jei norime, kad taikant naujas 2014–2020 m. biudžeto nuostatas daugiau dėmesio būtų skirta rezultatams, tuomet šie elementai turi būti įdiegti ir veiksmingai veikti.

Tuo pat metu reikia užtikrinti, kad pasiekti bendri rezultatai būtų geriau matomi. Šiuo atžvilgiu Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai pagerinti savo metinėje vertinimo ataskaitoje teikiamą informaciją apie su ES biudžetu susijusių Europos pridėtinę vertę ir pažangą, padarytą siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų.

Gerbiamas pirmininke, gerbiami nariai,

Norint pagerinti ES finansų valdymą, nesirenkama, ką daryti: leisti lėšas, laikytis taisyklių ar siekti rezultatų. Reikia sugebėti šiuos tris dalykus atlikti tuo pačiu metu. Šią užduotį būtų lengviau atlikti, jei ES biudžetas būtų lengviau valdomas, nustatomi tikslai būtų aiškesni, o lėšų panaudojimo mechanizmai – paprastesni. Tai – svarbiausia 2007–2013 m. biudžetiniu laikotarpiu įgyta patirtis.

Tikiuosi, kad iš Audito Rūmų 2013 m. metinės ataskaitos matyti, jog mūsų institucija yra tvirtai įsipareigojusi padėti šiam Parlamentui ir kitoms ES institucijoms bei valstybėms narėms kaip galima geriau panaudoti ES lėšas, kad būtų gauti tokie rezultatai, kurių pagrįstai tikisi ES piliečiai.

Dėkoju už dėmesį.